

Noms i cognoms

À

El desembre del 1970, l'àrbitre murcià Ángel Franco Martínez va ser convocat a la residència del canonge de la catedral de Múrcia a una reunió que li va semblar molt estranya. Quan va ser allà, a més a més del canonge s'hi va trobar al secretari del Ministre de Governació. Aquells dies s'estava fent l'històric «procés de Burgos» contra setze membres d'ETA i el diumenge posterior a la reunió havia de dirigir el partit entre la Reial Societat i l'Athletic de Bilbao. Dir-se Franco i fer d'àrbitre en aquell partit era exposar-se a una cridòria monumental, en què el seu nom serviria d'excusa perquè la gent omplís d'insults algú altre que es deia com ell. El règim no podia tolerar una protesta com la que es veia venir i li van dir que s'havia de posar malalt. No tenia cap altra opció i l'endemà va comunicar al Comitè que s'havia lesionat entrenant. Li van fer jurar que no ho explicaria ni a la seva dona i durant molts anys li va guardar aquell secret. El partit el va dirigir un altre col·legiat i a partir de llavors a tots els àrbitres se'ls anomena amb els dos cognoms.

Últimament els redactors de TV3 també personalitzen les seves cròniques dient el nom i els dos cognoms, una cosa inèdita fins ara i que es veu poc natural i molt forçada, més que res perquè és gent a la qual portem anys veient i mai no s'havien presentat així. L'estimació que devien tenir abans per les seves mares devia ser la mateixa que tenen ara, però sense necessitat de fer tanta comèdia. La "perspectiva de gènere", com tot el que s'emmarca en la correcció política, té aquestes coses. En els meus anys escolars els companys ens coneixíem pel primer cognom i, si era molt comú, directament pel segon: el Garcia Vilaplana era el Vilaplana i el García Cercadillo, el Cercadillo. Quan no hi havia una altra opció perquè el segon també era molt corrent, com passava amb l'Antonio Martínez Pérez, llavors li dèiem Martínez-Pérez, talment com un àrbitre. Amb naturalitat i sense fer bandera de res.

Excepte quan omplo un imprès o dono l'adreça, sempre em presento només amb el nom i el primer cognom, bàsicament per no allargar-ho. Els que em saben el segon són amics o gent propera. I tots saben també com valorava la meua mare sense necessitat de fer tanta cagarel·la.